

භාන්ඩාගාරය රාජ්‍ය වියදම් සියයට 10කින් කපා හරින ලෙස නියෝග කරයි

දිල්ලැවන් විනානගේ විසිති

2019 ඔක්තෝබර් 10

සියලුම රාජ්‍ය ආමාත්‍යාංශ සහ දෙපාර්තමේන්තු වල වියදම් ඉදිරි මාස තුනක කාලය තුළ සියයට 10කින් අඩු කරන ලෙස නියෝග කරමින් මහා භාන්ඩාගාරයේ ලේකම් ආර්.එච්.එස් සමරතුංග විසින් වකුලේඛයක් නිකුත් කොට ඇති බව ඔක්තෝබර් මස 7 වන දින සන්ඩේ ටයිම්ස් පුවත්පත වාර්තා කළේය.

“අත්‍යවශ්‍ය නොවන” සහ දැනට ආරම්භ කර නොමැති ව්‍යාපෘති නවතා දැමීම, අදාළ ආයතන වල විදේශ ගමන් සීමා කිරීම, ලී බඩු රථවාහන ආදිය මෙම කාලය තුළදී මිලදී ගැනීම අත් හිටුවීම එම නියෝග වලට ඇතුළත්ය.

භාන්ඩාගාරයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියෙක් සඳහන් කොට ඇත්තේ “අපේක්ෂිත ආර්ථික ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීමට නොහැකි වීම” සහ නය ලබා ගැනීමට ඇති අපහසුතා මෙම තීරණයට විශේෂයෙන් බලපෑ බවය. ඔහු වැඩි දුරටත් සඳහන් කොට ඇත්තේ ලබන ජනවාරි මාසයේ සිට රාජ්‍ය අංශයේ සේවක වැටුප් ගෙවීමට අවශ්‍ය අමතර රුපියල් බිලියන 120ක් පමණ වැය කිරීමට සිදු වීම මෙම තීරණයට එක් හේතුවක් බවය. එහෙත් මෙය නැගී ඇති වර්ජන රැල්ල ආපසු හැරවීමට දුන් පොරොන්දුවක් පමණකි.

අලුතින් නිකුත් කර ඇති නියෝගය ජූනි මාසයේදී රාජ්‍ය ආයතන වල දිගුකාලීන ප්‍රාග්ධන වියදම් සියයට 15කින් අඩුකිරීමට ආන්ඩුව නියම කිරීමෙන් පසු මාස හතරක් තුළ රාජ්‍ය වියදම් කප්පාදු කිරීමට ලක් කරන දෙවැනි වතාවයි. එය යුක්ති සහගත කෙරුණේ ආන්ඩුවේ මුදල් හිඟය, අපේක්ෂිත බදු ආදායම් රැස්කරගැනීමට නොහැකි වීම, අප්‍රේල් 21 ක්‍රස්තවාදී ප්‍රහාරය නිසා බිඳ වැටී ඇති සංචාරක කර්මාන්තයට සහන ලබා දීම සඳහා අමතර රුපියල් මිලියන 99ක් අවශ්‍ය වීම ආදී හේතු දැක්වීම මගිනි.

වැටුප් වැඩිවීම් ඇතුළු ඉල්ලීම් මුල් කරගනිමින් දුම්රිය කම්කරුවන්, විශ්ව විද්‍යාල සේවකයන්, ගුරුවරුන් ඇතුළු කම්කරු පන්තියේ අරගල මාලාවක් පුපුරායාම මධ්‍යයේ නිකුත් කෙරුණු රාජ්‍ය වියදම් කප්පාදු කිරීමේ නියෝගය නිකුත් කෙරුණි. එයින් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ ඉහත ඉල්ලීම් ඉටු කිරීමට ආන්ඩුවට කවර හෝ පදනමක් නොමැති බවත්, ආන්ඩුවට බලපෑම් දැමීම මගින් ඉල්ලීම් දිනාගත හැකි බව කියන වෘත්තීය

සමිති වල සූත්‍රය කම්කරුවන් ගේ අරගල යටපත් කිරීමේ උගුලක් බවත් ය.

ඔක්තෝබර් මස 7 වන දින පැවති සම්මුඛ සාකච්ඡාවකදී මුදල් ඇමති මංගල සමරවීර “2016 වසරේ සිට ලබා ගත් සියලු නය යෙදවුමේ රාජපක්ෂ පාලන සමයේ ලබාගත් නය ආපසු ගෙවීමට පමණක්” බව ප්‍රකාශ කළේය. මෙය අතිශයෝක්ති සහගත වුවද ආන්ඩුව එරි සිටින අර්බුදයේ පරිමාව පෙන්නුම් කරයි.

ඔක්තෝබර් මස 8 වන දින ඩේලි මීරර් පුවත්පතට ලියූ ලිපියකින් වෙරටේ රිසර්ච් අධ්‍යක්ෂකවරයෙකු සඳහන් කර තිබුණේ ලංකාවේ ආර්ථිකය නය උගුලක සිරවී සිටින ලක්ෂන පෙන්නුම් කරන බවයි. “නය උගුලක් යනුවෙන් හඳුනාගන්නේ ලබා ගන්නා නය වලින් විශාල ප්‍රමාණයක් කලින් ලබාගත් නය ගෙවීමට සිදු වී තිබීම සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව නය ප්‍රමාණය අඛණ්ඩව ඉහල යාමක් මගින් නය පරිමාව පාලනය කරගැනීමට අපහසු තත්ත්වයක්” බව ඔහු සඳහන් කළේය.

ඔහුට අනුව 2015-2018 කාලය තුළ ලංකාවේ මුළු නය ප්‍රමාණය සියයට 34කින් ඉහල ගොස් තිබේ. මෙම නය වලින් සියයට 70ක් යොදා ගෙන ඇත්තේ නය සඳහා පොලී ගෙවීමට ය. මේ අතර 2018 තුළදී සමස්ත රාජ්‍ය නය ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 83ක් තරම් ඉහල නැග ඇති බවත් එය 2019 වසරේදී සියයට 85ක් විය හැකි බවත් පුරෝකථනය කර ඇත.

පසුගිය සැප්තැම්බර් මාසයේදී මහ බැංකු අධිපති ඉන්දුජිත් කුමාරස්වාමි ප්‍රකාශ කළේ “නය කලමනාකරනය” කිරීම ආන්ඩුවට ඇති විශාලතම අභියෝගය බවය. පසුගිය වසරේ නය ආපසු ගෙවීම ඇමරිකානු ඩොලර් බිලියන 5ක් වූ අතර මෙම වසරේදී එය බිලියන 6ක් තරම් ඉහල අගයක් වන බවද, 2021 සිට ඉදිරි වසරවල් සඳහා බිලියන 4ක් බැගින් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බවත් ඔහු සඳහන් කළේය.

ආන්ඩුවේ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජාමුඅ) විසින් සමීපව නිරීක්ෂනය කෙරෙයි. මූල්‍ය අර්බුදයේ කරවටක් ගිලී සිටින ආන්ඩුව 2016දී ඩොලර් බිලියන 1.5ක නයක් ලබා ගන්නා ලදී. එහි ප්‍රධාන කොන්දේසියක් වන්නේ අයවැය හිඟය 2020 වන විට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 3.5ක් දක්වා පහත හෙලීමය. අයවැය හිඟය 2018 වසරේදී සියයට 5.5ක පැවති අතර මෙම වසරේදී සියයට 5.6ක් විය හැකි බවට

ගනන් බලා තිබේ.

මෙහි අර්ථය නම් අයවැය හිඟය 3.5 මට්ටමට ගෙන ඒම සඳහා ඉදිරි වසර තුළ සමාජ වියදම් කප්පාදුවත්, බදු ඉහල නැංවීමත්, රාජ්‍ය ආයතන පෞද්ගලිකරනය කිරීමත්, මහජනයාගේ අත්‍යවශ්‍ය සේවා සඳහා ගාස්තු අය කිරීමත් රුදුරු මට්ටමකට නැංවීමට බලයේ සිටින ආන්ඩුවට සිදුවනු ඇති බවය.

ලංකාවේ මෙම අර්බුදය ගෝලීය ආර්ථිකයේ සිදුවන පසුබැසීම් වල ප්‍රකාශනයකි. පසුගිය සතියේ එක්සත් ජනපදයේ කාර්මික නිෂ්පාදනය 2008 වසරට පසුව පහලම අගය වාර්තා කරමින් ආර්ථික පසුබැසීමේ අවධියකට එළඹ ඇති බව සංඛ්‍යා ලේඛන මගින් පෙන්නුම් කෙරිණි. තවද ලෝක වෙළෙඳ සංවිධාන ප්‍රකාශයක් නිකුත් කරමින් සඳහන් කළේ මෙම වසරේ ලෝක වෙළෙඳාම වසර දහයක් තුළදී අඩුම අගයක් වාර්තා කළ හැකි බවය.

ලෝක වෙළෙඳ පොලේ හානිදා හා සේවා සඳහා ඉල්ලුම පහත වැටෙන තතු යටතේ විශේෂයෙන් එක්සත් ජනපදය චීනය සමඟ මෙන්ම මෑත කාලීනව යුරෝපා සංගමයට එරෙහිවද වෙළෙඳ යුද්ධය පෙර නොවූ විරු මට්ටමකට ඉහල නංවා ඇත.

මෙම කොන්දේසි හමුවේ යුරෝපයේ සහ ඇමරිකාවේ වෙළෙඳපොලවල් හැකිලී යද්දී අපනයන ආදායම් මෙන්ම විදේශ ඉපයීම් කඩා වැටෙන තතු යටතේ ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධන වේගය දිගින් දිගටම පහත වැටෙමින් පවතියි. ආර්ථික වර්ධනය වේගය 2016, 2017, 2018 යන වසර වලදී පිලිවෙලින් සියයට 4.4, 3.4 සහ 3.2 ක් ආදී වශයෙන් පහත වැටිණි. ක්‍රස්ත ප්‍රහාරය හමුවේ සංචාරයක ඉපයීම් පහත වැටීමත් සමඟ 2019 වසරේදී ආර්ථික වර්ධන වේගය සියයට 2.6ක් තරම් පහත අගයක් වනු ඇති බවට ගනන් බලා ඇත.

ලොව අනෙකුත් රටවල පාලක පන්තීන් අනුයමින්

ධනපති සමාගම් වෙත ලාබදායී නය සම්පාදනය කොට නිෂ්පාදනය ඉහල නංවා ගැනීමේ මංමුලාසහගත ප්‍රයත්නයක යෙදෙන මහ බැංකුව මැනදී සියයට දෙකකින් පොලී අනුපාත පහත හෙලන ලෙස වානිජ බැංකු වලට නියෝග කරන ලදී.

ඉදිරියේදී කවර කන්ඩායමක් බලයට පත් වුවද ආර්ථික සහ නය අර්බුදයට කවර හෝ ශක්‍ය විසඳුමක් ධනපති පන්තියට නැති නිසා ජාමුඅභි නියෝග පිලිපැදීමට බැඳී සිටියි.

නය සහ විදේශ විනිමය අර්බුදයක ගිලිසිටින ඉක්වදෝරයේ ලෙනින් මොරේනෝගේ ආන්ඩුව මෙම වසරේ මුලදී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් ඩොලර් බිලියන 4.2ක නයක් ලබා ගත්තේය. ඒ සඳහා වසර 40ක් පමණ පැරණි ඉන්ධන සහනාධාරය අත්හිටුවීම, රාජ්‍ය අංශයේ වැටුප් සියයට 20කින් කපා හැරීම, රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයන්ගේ එක් දිනක වැටුපට සමාන මුදලක් සෑම මාසයකම ආන්ඩුවට පරිත්‍යාග කිරීමට සිදුවීම ඇතුලු පුලුල් කප්පාදු වැඩපිලිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට එරෙහිව දැවැන්ත මහජන විරෝධතා ඉක්වදෝරයේ පැන නැගී ඇත. පව පොරොන්දු මගින් මහජනයා මූලාකොට බලයට එන ඕනෑම පක්ෂයක් ලංකාව තුළ ද ක්‍රියාවට දමනු ඇත්තේ මේ හා සමාන වැඩපිලිවෙලකි.

ඉක්වදෝර් ආන්ඩුව ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යවාදීන්ගේ පිටුබලය ඇතිව කම්කරුවන්ගේ නැගිටීම තලා දැමීමට හමුදාව මුදා හාරමින් සිටියි. ලංකාවේ ධනපති පක්ෂ ජනාධිපතිවරනය තුළ තරඟ වදින්නේ පොලිස් රාජ්‍ය සැලසුම් ඍජුව ක්‍රියාවට දැමීමට සමත් ආන්ඩුවක් බලයට ගෙන ඒමේ එල්ලය ඇතිවය. ආර්ථික අර්බුදය තුලින් පැන නංවා ඇති මෙම අන්තරායන් කම්කරුවන් තරුනයන් බැරැරුම්ව ගත යුතුය.